

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Факультет історії та філософії
Кафедра філософії

Силабус курсу
«ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ЕТИКА НАУКОВЦЯ»

Обсяг:	4 кредити ЄКТС; 120 годин
Рік:	I рік
Дні, час і місце проведення:	За розкладом
Викладачі:	Шевцов Сергій Павлович , д.філос.н., професор, Голубович Інна Володимирівна , д.філос.н., професор.
Контактна інформація:	Email: sergiishevtsov@gmail.com, golubinna17@gmail.com
Робоче місце:	Кафедра філософії ОНУ імені І.І. Мечникова, вул. Новосельського, 64.
Консультації:	Середа, 9.30-12.30, 13.00-14.00

КОМУНІКАЦІЯ

Очні консультації за розкладом; онлайн консультації за допомогою Zoom за попередньою домовленістю; онлайн консультації через вказаний в контактній інформації e-mail.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Пререквізити курсу: відноситься до обов'язкових дисциплін базується на знаннях з курсів «Історія, концепції та сучасні досягнення науки».

Здобувачам для оволодіння завданнями курсу потрібно:

знати:

- основні концепції та тенденції сучасних наукових досліджень;
- основні методи наукових досліджень та їхній зв'язок з природою людського розуму і життя;
- межі людського знання та методи їх розширення;
- основні принципи наукової методології та етики науковця.

вміти:

- критично мислити, зокрема, вміти застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення
- використовувати знання основних напрямків розвитку сучасних наукових досліджень у межах геології;
- вміти оцінити інноваційний потенціал обраного напрямку наукового дослідження.

Постреквізити курсу - отримані знання, уміння та навички потрібні для оволодіння завданнями курсів «Освітні вимірювання», «Інноваційні технології навчання», «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності», «Advanced Topics in Paleontology, Micropaleontology and Paleoecology», «Педагогіка вищої школи».

Мета – роз'яснення філософських аспектів методології дослідження та етики науковця.

Завдання: 1) сформувані уявлення щодо методології філософського та наукового дослідження;

2) проінструктувати, як проводити філософське та наукове дослідження;

3) сформувані уявлення щодо етики науковця.

Очікувані результати:

знати: основні методи наукових досліджень та вміти використовувати їх комплексно; вміти вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи виходячи із завдань конкретного дослідження; планувати і проводити науковий експеримент, виконувати обробку та аналіз результатів, самостійно здобувати знання, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід за тематикою дослідження;

вміти: критично мислити, зокрема, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення; формулювати цілі і завдання власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів; самостійно вдосконалювати свої знання, уміння, особистісні і професійні якості для забезпечення ефективної наукової та викладацької діяльності; володіти методами синтезу і аналізу філософських знань, фундаментальними навичками науково-дослідної роботи; усно та письмово професійно презентувати результати власного наукового дослідження українською мовою для вітчизняного та світового співтовариства; взаємодіяти із колегами відповідно до етичних принципів, норм та правил; використовувати набір особистісно-професійних моральних якостей; використовувати отримані знання для підвищення рівня культури раціонально-логічного критичного мислення, відкритості та свободи розуму, громадянської відповідальності, здатності опиратися різним формам пропаганди, фанатизму, маніпуляції свідомістю, виключення і нетолерантності.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

У цілому методи навчання для курсу «Філософія науки та етика науковця» залишаються традиційними – це лекції та семінари. Лекції та семінари здебільшого мають досить традиційну форму, це – розповідь із застосуванням дошки та деяких технічних засобів навчання – ілюстрацій, альбомів, карт, схем тощо.

Зміст дисципліни (загальні блоки):

Змістовий модуль 1. Філософія науки

Тема 1. Що таке наука

Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження

Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження

Тема 3. Як проводити філософське чи наукове дослідження

Тема 4. Філософська та наукова література

Змістовий модуль 3. Етика науковця

Тема 5. Метаетика

Тема 6. Наукова етика

Основна рекомендована література:

1. Готинян-Журавльова В. В. Сучасна філософія науки: методичні вказівки для студентів нефілософських факультетів. Одеса: ОНУ, 2016. 42 с.
2. Философия науки: системный аспект / А. И. Уёмов, Л. Н. Терентьева, А. В. Чайковский, Ф. А. Тихомирова. Одесса: Астропринт, 2010. 360 с.
3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
4. Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09/conv?lang=ru#Text> (дата звернення: 18.06.2020).

5. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми та методи контролю.

Оцінювання здійснюється на основі рівності усіх здобувачів, намагається бути вкрай об'єктивним та відкритим. У будь-якому разі здобувач може отримати пояснення щодо одержаних ним балів. Кожен здобувач має право скласти екзамен двічі: перший раз викладачу, другий – комісії для більшої об'єктивності оцінки.

Підсумкова оцінка складається з суми балів, одержаних протягом усього семестру та на екзамені наприкінці курсу. Курс поділений на три змістових модулі. Протягом першого змістового модуля аспірант може отримати 30 балів – за роботу на семінарах, протягом другого змістового модуля аспірант може заробити 40 балів – за роботу на семінарах і протягом третього змістового модуля аспірант може одержати 30 балів.

Якщо протягом усього курсу здобувач не брав участь у роботі на семінарах і не набрав допустиму кількість балів (30 балів), то для допуску до екзамену він має написати есе на тему, в якості якої виступає одне з питань для підсумкового контролю.

Розподіл балів (таблиця):

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2		Змістовний модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
15	15	20	20	15	15	100

Самостійна робота аспірантів:

До самостійної роботи аспірантів належить підготовка до лекцій та семінарських занять за основними темами змістовних модулів. Поточний контроль здійснюється за допомогою індивідуального опитування, письмових робіт, тестувань.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: поточні контрольні роботи, підсумковий письмовий контроль здійснюються в аудиторії. У разі відсутності або низького результату усі роботи перескладаються одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації (середа, 9.30-12.30, 13.00-14.00). Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий письмовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації (середа, 9.30-12.30, 13.00-14.00).

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування на заняттях один у одного та плагіат загалом, позаяк аспірант повинен вільно володіти матеріалом.

Політика щодо відвідування та запізень: аспірант не повинен пропускати практичні заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої: використання смартфонів, планшетів або інших мобільних пристроїв під час занять допускається лише з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: творча, доброзичлива, активна ділова атмосфера.

Рекомендована література

Основна

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
2. Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09/conv?lang=ru#Text> (дата звернення: 18.06.2020).
3. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.

Додаткова

1. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. К., 2011. № 9/10. С. 2–10.
2. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Черкаси: АММО, 2015. 93 с.
3. Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.
4. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. 117 с.
5. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с.
6. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / під загал. ред. Л. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2017. 624 с. (Підручники для ВУЗів).
7. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.
8. Чуйко В. Л. Рефлексія основоположних методологій філософії науки. К.: Центр практичної філософії, 2000. 252 с. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
9. Dicken P. Getting Science Wrong: Why the Philosophy of Science Matters. London: Bloomsbury, 2019. 202 p.

10. Resnik D. B. What Is Ethics in Research & Why Is It Important? URL: <https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm#:~:text=W hen%20conducting%20research%20on%20human,and%20burdens%20of%20research%20fairly> (accessed 30.08.2022).
11. Rosenberg A., McIntyre L. The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. The 4th ed. London: Routledge, 2019. 294 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy).
12. Shevtsov S. Ethical nodes in the philosophy of science // Philosophy International Journal. 2022. Volume 5, Issue 2. <https://medwinpublishers.com/PhIJ/ethical-nodes-in-the-philosophy-of-science.pdf>
13. Smith D. Five principles for research ethics // Monitor Staff, January 2003. Vol 34. No. 1. P. 56.